

1. a) Určete v následujících souvětích věty hlavní a věty vedlejší.

b) Určete počet vět v souvětí, hranice vět, počet vět hlavních a vedlejších a druh souvětí.

Lukáš se plně soustředil na řízení vozu, ale to mu nevadilo, aby neuvažoval. Posmíval se civilizaci, ale přírodu takřka neviděl, tvrdil, že pojem krásy v přírodě je lidský výtvar.

S šálkem v ruce se zastavil u stěny, kam na papír v rozměru plakátu připichoval programy kin, divadel, koncertů, povinnosti pro každý den. Ví jen, že tehdy bylo jaro, pamatuji si, že kvetly hlohy. Přistoupil po špičkách a tiše, aby muže neprobudil, nahmatl mu puls. Konečně se rozednilo, Šárka dojela do Prahy i do Záběhlic, za chvíli zazvoní u jednoho ze staromódních domků v zahradní čtvrti. Vzpomněla si na to i teď a v duchu se už těší, jak bude doma zimním hostům zase podstrojovat pod vysokým smrkem, až půjde ráno k autobusové zastávce. Jsou léta třicátá, z hrnce stoupá pára, úderem dvanácté se obědvá. Sanytrovku každý hned pozná a taky pochopí, proč se jí v rodině i v okolí říkalo Sluneční dům. Berta studily promáčené boty a kalhoty a neměl tušení, jak se do jámy dostal. Hlava ho nesnesitelně bolela a podle pohybu Slunce na obloze usoudil, že z džípu vypadl před mnoha hodinami. V prvních okamžicích nedovedl rozeznat vlastní vjem viděného od skutečného děje před sebou, splývaly mu v jedno a vůbec si neuvědomoval, že by měl nějaké veličiny rozlišovat. Věděla to, věděla, že se vrátí.

2. Doplňte souřadící spojovací výrazy, aby souvětí byla smysluplná.

- Vrátili jsme se úplně promočení, venku celou tu dobu pořádně přšelo.
- Pokusila se rozeznat tváře lidí kolem sebe, neviděla nic než rozmazané stíny.
- Můžeme si vzít všechny pokrývky, vám tady máme nějaké nechat?
- Mariner se stále usmíval, v jeho hlase zaznělo rozladění.
- Bratr se vždycky hodně smál vtipům ostatních lidí, byl velice oblíbený. (
- Řidička přibrzdila uhnula k pravé krajnici, příliš prostoru řidiči za sebou poskytnout nemohla, silnici lemoval jen úzký násep.
- Cesta tam končí: dále se dá jet jenom lodí přes jezero můžete letět hydroplánem. (nebo)
- Zdi byly nejmíň metr silné, bylo ve věži chladno, ba mírně mrazivo.
- Mé jméno všichni znáte, nemusím se představovat.
- Každou chvíli vešla dovnitř sestra, pohnula skleničkou, přinesla teploměr nebo cokoli jiného.
- Nový film reálný svět popisuje, z něho utíká do krásných lyrických končin.
- Tyto budovy využívají fakulty univerzity, je tvoří bytové jednotky.

- Například disneyovské filmy vznikají v podstatě továrním postupem: práce je mechanická a ji provádějí týmy tvůrců podřizujících dílu podříditi svůj osobitý styl.
- Sněžnýho muže jsem ještě nikdy neviděl: jsem nebyl v Himálajích, chodívám často zamyšlen, co chvíli někoho přehlídnu.

Převěďte spojení uvozovací věty a přímé řeči na souvětí.

"Nejdůležitější pro českou malou otevřenou ekonomiku bude vývoj v eurozóně," uvedl finanční analytik. → Finanční analytik uvedl, že nejdůležitější pro českou malou otevřenou ekonomiku bude vývoj v eurozóně.

Ondra se rozběhl do lesa. Ozýval se hned zprava a hned zleva. „Máte něco?“ ptal se každou chvíli.

„Ohromné hříby,“ odpovídala mu Jura se smíchem. „A co ty?“ ptala se.

„Jednu lišku a jednu holubinku,“ chlubil se Ondra.

„Lišku tam nech a holubinku zahod'. Máma tě s ní vyhodí,“ varovala ho Jura.

Hana začala trhat květiny, ale zanedlouho ji to unavilo. Obtěžovala ji i natrhaná kytice, a proto ji zahodila. „Kde jsme?“ zeptala se bázlivě.

„Znám to tu jako své boty,“ uklidňovala ji Jura. „Ale jestli chceš, tak se vrátíme, a toho houbaře tu necháme,“ navrhovala.

„Ještě kousek,“ rozhodla se Hana. Za chvíli hlesla: „Mám žízeň.“

„Tady není nic k pití. Jenom voda z potoka, a tu pít nemůžeš,“ vysvětlovala Jura.

Ondra z dálky zavolal: „Holkýý!“ Máte něco?“

Jura se svým voláním obrátila na všechny světové strany. Křičela ze všech sil na Ondru, aby ji slyšel: „Honem se vrať! Půjdem už domů!“ A zavolala znovu, aby se ujistila: „Slyšíš nás?“

Les oněměl. Je ticho.

„Nezabloudí?“ zeptala se Hana a stírala si z čela pot.

(Podle H. Šmahelové, 1975; upraveno)